

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1920 kl. 1/2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av §§ 61 och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen.

Närvarande: herrar Larsson i Västerås, Clason, Strömberg*, Schlyter*, K. J. Ekman, Thulin, von Geijer, Modig, H. G. Andersson, Magnusson i Tumhult, Jansson i Edsbäcken, Zander*, Hansson i Gårda, Leander, Nilsson i Antnäs*, Runefors, Karlsson i Vadstena och Persson i Fritorp.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 254, däri Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till ändrad lydelse av §§ 61 och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade utdraget av protokollet över justitiedepartementsärenden den 12 mars 1920.

Det i förevarande kungl. proposition framlagda förslaget till ändrad lydelse av vissa paragrafer i regeringsformen och riksdagsordningen är utarbetat av den 16 maj 1919 tillkallade kommitterade för frågan om budgetårets omläggning; beträffande den närmare motiveringen till förslaget kan utskottet därför hänvisa till de kommitterades den 26 februari i år avgivna yttrande.

Utskottets yttrande.

De föreslagna bestämmelserna avse, såsom de kommitterade framhålla, endast att ur grundlagen borttaga nu befintliga hinder för en omläggning av budgetåret och föregripa sålunda på intet sätt den utredning av frågan om ett nytt budgetårssystem, med vilken dessa kommitterade äro sysselsatta.

satta. Då det synes utskottet uppenbart, att en dylik avfattning av berörda grundlagsparagrafer, varigenom möjlighet till en framtida eventuell omläggning av statsregleringsåret erhålles, är av behovet påkallad, och då utskottet intet har att erinra mot de föreslagna bestämmelsernas utformning, anser sig utskottet böra tillstyrka det i förevarande proposition framlagda förslaget.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande kungl. proposition, måtte såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 61 och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen och till övergångsstadgande i regeringsformen.

Regeringsformen.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 61.

Alla avgifter, som riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill slutet av det år, under vars lopp den nya bevillningen av riksdagen fastställd bliver.

§ 109.

Lagtima riksdag kan ej utan egen begäran upplösas förr än den varit fyra månader tillsammans, därest icke Konungen, såsom i riksdagsordningen sägs, förordnar om nya val till båda kamrarna eller den ena av dem, i vilka fall riksdagen skall, med bibehållande av sin egenskap utav lagtima, sammanträda å den tid inom tre månader från det riksdagen

§ 61.

Alla avgifter, som riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill *början av det statsregleringsår, för vilket* den nya bevillningen av riksdagen fastställd bliver.

§ 109.

Lagtima riksdag kan ej utan egen begäran upplösas förr än den varit fyra månader tillsammans, därest icke Konungen, såsom i riksdagsordningen sägs, förordnar om nya val till båda kamrarna eller den ena av dem, i vilka fall riksdagen skall, med bibehållande av sin egenskap utav lagtima, sammanträda å den tid inom tre månader från det riksdagen

blev upplöst, som Konungen bestämmer, samt må ej vidare av Konungen upplösas förr än efter fyra månader från det senare sammanträdet början.

Urtima riksdag äger Konungen, när Han för gott finner, åtskilja, och vare urtima riksdag alltid upplöst innan tid för lagtima riksdags sammanträde infaller.

Där så oförmodat skulle hända, att riksdag, när den avslutas, icke hade staten reglerat eller någon ny bevillning till bestämt belopp sig åtagit, fortfarande den förra statsregleringen och bevillningen intill nästa riksdag. Är åter bevillningens hela belopp bestämt, men kamrarna icke om fördelningen därav ense, då skola, efter den fastställda bevillningssummans förhållande till den, som vid föregående riksdag blivit fördelad, de i den sista bevillningsförordningen stadgade artiklar jämnlikt ökas eller minskas; och uppdrage riksdagen åt de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret att en ny bevillningsförordning på sådan grund uppgöra och utfärda.

blev upplöst, som Konungen bestämmer, samt må ej vidare av Konungen upplösas förr än efter fyra månader från det senare sammanträdet början.

Urtima riksdag äger Konungen, när Han för gott finner, åtskilja, och vare urtima riksdag alltid upplöst innan tid för lagtima riksdags sammanträde infaller.

Där så oförmodat skulle hända, att riksdag före det nya statsregleringsårets inträdande icke hade staten reglerat eller ny bevillning sig åtagit, fortfarande den förra statsregleringen och bevillningen, till dess ny statsreglering och bevillning beslutats.

Övergångsbestämmelse.

Genom beslut av Konung och riksdag må vid omläggning av statsregleringsåret därav betingade ändringar vidtagas i redan fastställd riksstat eller staten regleras och bevillningen fastställas för annan tid än kalenderår.

Riksdagsordningen.

Nuvarande lydelse:

§ 72.

Å varje lagtima riksdag förordnas revisorer till ett antal av tolv *för vart år* vilka till halva antalet av vardera kammaren utses, att enligt regeringsformen och särskild instruktion granska statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Varje revision skall omfatta ett års avslutade räkenskaper. Revisionsförrättningen tager sin början å dag, som i instruktionen bestämmes, och skall inom två månaders tid vara fullbordad.

Revisorerna välja själva inom sig ordförande, vilken äger avgörande röst, därest, vid omröstning, rösterna i något fall äro lika.

De anmärkningar, som revisorerna finna sig befogade att i sin berättelse till riksdagen framställa, skola, sedan förklaringar däröver inkommit, av näst följande lagtima riksdag överlämnas till vederbörande utskotts granskning och vidare behandling.

Stockholm den 14 maj 1920.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.

Reservation

av herr *K. J. Ekman.*

Föreslagen lydelse:

§ 72.

Å varje lagtima riksdag förordnas revisorer till ett antal av tolv, vilka till halva antalet av vardera kammaren utses, att enligt regeringsformen och särskild instruktion granska statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Varje revision skall omfatta ett *räkenskapsår*. Revisionsförrättningen tager sin början å dag, som i instruktionen bestämmes, och skall inom två månaders tid vara fullbordad.

Revisorerna välja själva inom sig ordförande, vilken äger avgörande röst, därest, vid omröstning, rösterna i något fall äro lika.

De anmärkningar, som revisorerna finna sig befogade att i sin berättelse till riksdagen framställa, skola, sedan förklaringar däröver inkommit, av näst följande lagtima riksdag överlämnas till vederbörande utskotts granskning och vidare behandling.